

Otázky pre Ministerstvo financií SR k Správe o hodnotení plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a pravidiel rozpočtovej transparentnosti za rok 2018

- Otázky RRZ odoslané 19. júla 2019 (odpovede MF SR z 5. augusta 2019)

1. Zabezpečila v roku 2018 štátna správa platobnú schopnosť nejakej obce alebo vyššieho územného celku, alebo zodpovedala za platobnú schopnosť nejakej obce alebo vyššieho územného celku?

V zmysle ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov štát v roku 2018 nezabezpečoval platobnú schopnosť obce alebo vyššieho územného celku ani nepreberal zodpovednosť za platobnú schopnosť obce alebo vyššieho územného celku.

2. Došlo s účinnosťou od januára 2018 k nejakej úprave pôsobnosti, ktorá ustanovuje nové úlohy obciam alebo vyššiemu územnému celku? Ak áno, prosím uveďte aj informáciu, či (a v akej výške) štát dotknutým obciam a mestám na plnenie nových úloh zabezpečil zodpovedajúce finančné prostriedky. Rovnako prosím uveďte aj informáciu o úprave pôsobnosti, ktorá nadobudla účinnosť po 31. decembri 2018.

Ministerstvo financií SR v nadväznosti na doložky vplyvov na rozpočet verejnej správy neeviduje žiadnu úpravu pôsobnosti, ktorá by ustanovovala nové úlohy pre obce alebo vyššie územné celky od 1. januára 2018 a ani od 1. januára 2019, na ktoré by bolo potrebné zabezpečiť zo štátneho rozpočtu zodpovedajúce finančné prostriedky.

3. V priebehu roku 2018 boli schválené viaceré legislatívne zmeny, ktoré podľa ZMOS zvyšujú nároky na rozpočty samospráv. Ide napríklad o tzv. chodníkovú novelu a dotáciu obedov v základných školách a v poslednom ročníku materských škôl. Doložka vplyvov na verejné financie neobsahuje žiadne vplyvy, pričom ZMOS odhadlo dodatočnú záťaž na rok 2019 vo výške 30 mil. eur v prípade chodníkovej novely a 25 mil. eur na dodatočné náklady (nad rámec výpadku príjmov z obedov) spojené so zabezpečením stravovania (noví pracovníci, technické vybavenie jedální...), ktoré podľa ich názoru neboli samosprávam kompenzované. Prosím uveďte stanovisko MF SR k týmto dvom opatreniam.

Ministerstvo financií SR eviduje nesúhlasné stanovisko ZMOS k chodníkovej novele a novele zákona o dotáciách na obedy deťom v poslednom ročníku materských škôl a žiakom základných škôl, pričom v pracovnom styku disponujeme rovnakými údajmi ako RRZ o odhadovaných vplyvoch ZMOS na rozpočty obcí vo výške 30 mil. eur v prípade chodníkovej novely a 25 mil. eur na dotovanie stravovania detí.

Predmetné legislatívne úpravy sú však v pôsobnosti Ministerstva dopravy a výstavby SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré sú kompetentné vyjadrovať sa k realizácii danej právnej úpravy.

4. Uvedte prosím prehľad návratných finančných výpomocí a iných úverov poskytnutých zo štátnych finančných aktív obciam a vyšším územným celkom, ktoré boli poskytnuté v období medzi 1. januárom 2018 a 31. júlom 2019. V prípade, že došlo k zmenám vo výpomociach poskytnutých pred 1. januárom 2018 (napríklad odpustenie výpomoci, predĺženie splatnosti atď.), uvedte prosím aj tie. Prehľad by mal obsahovať informácie o výške istiny (pôvodnej a aktuálnej v prípade zmeny), splatnosti a harmonogramu splátok, úrokovej sadzby, účelu úveru a spôsobu zabezpečenia úveru v čase jeho poskytnutia.

Prvá časť odpovede na otázku č. 4: Prehľad návratných finančných výpomocí a iných úverov poskytnutých zo štátnych finančných aktív obciam a vyšším územným celkom, ktoré boli poskytnuté v období medzi 1. januárom 2018 a 31. júlom 2019:

I. Mesto Košice

- na základe bodu B. 1. uznesenia vlády č. 71 zo dňa 31.01.2018 bola uzatvorená Zmluva o návratnej finančnej výpomoci č. MF/006422/2018-442 zo dňa 15. 02. 2018
Zmluvné strany: Veriteľ Ministerstvo financií SR

Dlžník Mesto Košice

- dátum podpisu zmluvy: 15.02.2018
- aktuálna (istina): 14 500 000,00 €
- splatnosť: do 31.12.2019 jednorazovo
- úroková sadzba: nie je
- účel: na preklenutie spolufinancovania projektu „Modernizácia električkových tratí v Košiciach – 2. etapa – 1. časť“
- spôsob zabezpečenia úveru: Zmluvou o návratnej finančnej výpomoci.

II. Mestská časť Bratislava - Staré mesto

- na základe bodu B. 3. uznesenia vlády č. 570 zo dňa 13.12.2017 bola uzatvorená Zmluva o návratnej finančnej výpomoci č. MF/008111/2018-442 zo dňa 15.02.2018
Zmluvné strany: Veriteľ Ministerstvo financií SR

Dlžník Mestská časť Bratislava - Staré mesto

- dátum podpisu zmluvy: 15.02.2018
- aktuálna (istina): 2 000 000,00 €
- splatnosť: jednorazovo do 31.12.2023
- úroková sadzba: nie je
- účel: na rekonštrukciu komunikácií
- spôsob zabezpečenia úveru: Zmluvou o návratnej finančnej výpomoci.

III. Prešovský samosprávny kraj

- na základe bodu A. 1. uznesenia vlády č. 521 zo dňa 20.11.2018 bola uzatvorená Zmluva o návratnej finančnej výpomoci č. MF/018378/2018-442 zo dňa 27.12.2018
Zmluvné strany: Veriteľ Ministerstvo financií SR

Dlžník Prešovský samosprávny kraj

- dátum podpisu zmluvy: 27.12.2018
- aktuálna (istina): 12 000 000,00 €
- splatnosť: v splátkach ročne v sume 1 200 000,00 €, prvýkrát do 30.11.2021, potom každoročne do 30.11. príslušného roka a poslednú splátku do 30.11.2030
- úroková sadzba: nie je
- účel: na rekonštrukciu ciest II. a III. triedy v pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja
- spôsob zabezpečenia úveru: Zmluvou o návratnej finančnej výpomoci.

IV. Banskobystrický samosprávny kraj

- na základe bodu A. 4. uznesenia vlády č. 160 zo dňa 09.04.2019 bola uzatvorená Zmluva o návratnej finančnej výpomoci č. 2019/077 zo dňa 30.04.2019
 Zmluvné strany: Veriteľ Ministerstvo financií SR

Dlžník Banskobystrický samosprávny kraj

- dátum podpisu zmluvy: 30.04.2019
- aktuálna (istina): 8 000 000,00 €
- splatnosť: v splátkach ročne v sume 800 000,00 €, prvýkrát do 30.11.2021, potom každoročne do 30.11. príslušného roka a poslednú splátku do 30.11.2030
- úroková sadzba: nie je
- účel: na rekonštrukciu ciest č. II/531 a II/532 v menej rozvinutých okresoch Revúca a Rimavská Sobota, vo vlastníctve Banskobystrického samosprávneho kraja
- spôsob zabezpečenia úveru: Zmluvou o návratnej finančnej výpomoci.

V. Banskobystrický samosprávny kraj

- na základe bodu A. 3. uznesenia vlády č. 160 zo dňa 09.04.2019 bola uzatvorená Zmluva o návratnej finančnej výpomoci č. 2019/076 zo dňa 30.04.2019
 Zmluvné strany: Veriteľ Ministerstvo financií SR

Dlžník Banskobystrický samosprávny kraj

- dátum podpisu zmluvy: 30.04.2019
- aktuálna (istina): 25 000 000,00 €
- splatnosť: v splátkach ročne v sume 2 500 000,00 €, prvýkrát do 30.11.2021, potom každoročne do 30.11. príslušného roka a poslednú splátku do 30.11.2030
- úroková sadzba: nie je
- účel: na rekonštrukciu ciest II. a III. triedy v pôsobnosti Bansko-bystrického samosprávneho kraja
- spôsob zabezpečenia úveru: Zmluvou o návratnej finančnej výpomoci.

VI. Trnavský samosprávny kraj

- na základe bodu A. 2. uznesenia vlády č. 160 zo dňa 09.04.2019 bola uzatvorená Zmluva o návratnej finančnej výpomoci č. 2019/078 zo dňa 06.05.2019
 Zmluvné strany: Veriteľ Ministerstvo financií SR

Dlžník Trnavský samosprávny kraj

- dátum podpisu zmluvy: 06.05.2019
- aktuálna (istina): 15 000 000,00 €

- splatnosť: v splátkach ročne v sume 1 500 000,00 €, prvýkrát do 30.11.2022, potom každoročne do 30.11. príslušného roka a poslednú splátku do 30.11.2031
- úroková sadzba: nie je
- účel: na rekonštrukciu mostných objektov a ciest II. a III. triedy v pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja vrátane prípravnej a projektovej dokumentácie
- spôsob zabezpečenia úveru: Zmluvou o návratnej finančnej výpomoci.

VII. Žilinský samosprávny kraj

- na základe bodu A. 1. uznesenia vlády č. 160 zo dňa 09.04.2019 bola uzatvorená Zmluva o návratnej finančnej výpomoci č. 2019/079 zo dňa 06.05.2019

Zmluvné strany: Veriteľ Ministerstvo financií SR

Dlžník Žilinský samosprávny kraj

- dátum podpisu zmluvy: 06.05.2019
- aktuálna (istina): 15 000 000,00 €
- splatnosť: v splátkach ročne v sume 1 500 000,00 €, prvýkrát do 30.11.2023, potom každoročne do 30.11. príslušného roka a poslednú splátku do 30.11.2032
- úroková sadzba: nie je
- účel: na rekonštrukciu ciest mostných objektov a ciest II. a III. triedy v pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja
- spôsob zabezpečenia úveru: Zmluvou o návratnej finančnej výpomoci.

VIII. Mesto Kežmarok

- na základe bodu C. 1. uznesenia vlády č. 123 zo dňa 20.03.2019 bola uzatvorená Zmluva o návratnej finančnej výpomoci č. 2019/058 zo dňa 08.04.2019

Zmluvné strany: Veriteľ Ministerstvo financií SR

Dlžník Mesto Kežmarok

- dátum podpisu zmluvy: 08.04.2019
- aktuálna (istina): 3 500 000,00 €
- splatnosť: každoročne do 30. 11. v splátkach nasledovne:
 - v roku 2020 v sume 150 000,00 €,
 - v roku 2021 v sume 150 000,00 €,
 - v roku 2022 v sume 250 000,00 €,
 - v roku 2023 v sume 250 000,00 €,
 - v roku 2024 v sume 350 000,00 €,
 - v roku 2025 v sume 350 000,00 €,
 - v roku 2026 v sume 450 000,00 €,
 - v roku 2027 v sume 450 000,00 €,
 - v roku 2028 v sume 550 000,00 €,
 - v roku 2029 v sume 550 000,00 €.
- úroková sadzba: nie je
- účel: na „Dobudovanie zimného štadióna a na Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti v Kežmarku“
- spôsob zabezpečenia úveru: Zmluvou o návratnej finančnej výpomoci.

Druhá časť odpovede na otázku č. 4: Uvedené zmeny v návratných finančných výpomociach poskytnutých pred 1. januárom 2018 (napríklad odpustenie výpomoci, predĺženie splatnosti atď.):

- a) na základe bodu B. 4. uznesenia vlády č. 570 zo dňa 13.12.2017 bol uzatvorený Dodatok č. 2 zo dňa 22.03.2018 k Zmluve o návratnej finančnej výpomoci č. MF/012745/2014-442 zo dňa 12.05.2014
 - zmena: predĺženie splatnosti návratnej finančnej výpomoci poskytnutej mestu Bratislava v nadväznosti na uznesenie vlády č. 111/2014 v znení uznesenia vlády č. 399/2015 vo výške 2,5 mil. €, na rozvoj a podporu plnenia funkcií Bratislavy ako hl. mesta SR,
 - z jednorazového splatenia NFV z pôvodného termínu 31.12.2018 na termín jednorazovo do 31.12.2020 s možnosťou predčasného splatenia.
 - b) na základe bodu B. 5. uznesenia vlády č. 570 zo dňa 13.12.2017 bol uzatvorený Dodatok č. 1 zo dňa 22.03.2018 k Zmluve o návratnej finančnej výpomoci č. MF/017303/2015-442 zo dňa 27.07.2015
 - zmena: predĺženie splatnosti návratnej finančnej výpomoci poskytnutej mestu Bratislava v nadväznosti na uznesenie vlády č. 399/2015 vo výške 7,5 mil. €, na spolufinancovanie rozvojových projektov a podporu plnenia funkcií hl. mesta SR,
 - z jednorazového splatenia NFV na tri splátky (posledná splátka je najneskôr do 31.12.2023) s možnosťou predčasného splatenia,
 - splátky: prvá splátka v sume 2 500 000,00 € do 31.12.2021, druhá splátka v sume 2 500 000,00 € do 31.12.2022, tretia splátka v sume 2 500 000,00 € do 31.12.2023.
5. Vláda SR začiatkom roku 2019 na návrh ministra financií rozhodla o poskytnutí návratných finančných výpomocí na financovanie súkromných spoločností GA Drilling a Tachyum. Prosím zdôvodnite, na základe akých kritérií došlo k poskytnutiu úverov týmto spoločnostiam.

Ministerstvo financií zdôvodnilo potrebu poskytnutia podpory uvedeným spoločnostiam v rámci príslušných materiálov, ktoré boli predložené na rokovanie vlády SR.

6. V Programe stability SR na roky 2019 až 2022 je uvedené, že po zohľadnení prebiehajúceho dialógu s odbornou verejnosťou pripraví MF SR do konca aktuálneho volebného obdobia varianty stanovenia výdavkových limitov. Vo februári 2019 sa uskutočnil pracovný seminár s domácimi a zahraničnými inštitúciami, ktorého výstup mal slúžiť k budovaniu konsenzu v rámci odbornej verejnosti. Prosím uveďte, aký pokrok sa dosiahol od februárového semináru v tejto oblasti a špecifikujte, v akom stave je príprava variantov výdavkových limitov.

MF SR v súčasnosti interne testuje nastavenie výdavkových stropov použitím ex-post údajov, s dôrazom na niektoré oblasti (vplyv aktualizácií/rolovaní vstupných predpokladov na fixne stanovený výdavkový limit a mapovanie procesných krokov pri spravovaní výdavkového limitu podľa predpokladov štúdie IFP). Pôvodný plán pripraviť jednotlivé varianty stanovenia výdavkových stropov do konca volebného obdobia ostáva v platnosti.

7. RRZ v minuloročnej správe odporúčala viacero zmien v oblasti rozpočtového procesu, ako napríklad zvýšenie záväznosti trojročného rozpočtu, zmenu spôsobu schvaľovania rozpočtu v parlamente, stanovenie transparentných pravidiel pre tvorbu a použitie všetkých rezerv (vrátane tých, ktoré nie sú explicitne vymenované v §10 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z.z.), rozšírenie okruhu príjmov, ktoré sú predmetom diskusie Výboru pre daňové prognózy, použitie prognózy Výboru v celom rozpočtovom procese a rozšírenie poskytovaných informácií o štátnych podnikoch v rozpočte. Pripravuje MF SR zmeny v týchto oblastiach?

Ministerstvo financií SR reagovalo na odporúčania RRZ v minuloročnej správe a z hľadiska platnej legislatívy nepripravuje žiadne zmeny v uvedených oblastiach. Aktuálne neprebíha diskusia o rozšírení mandátu Výboru pre daňové prognózy nad rámec existujúceho štatútu.

8. RRZ vo svojich hodnoteniach upozornila na netransparentné rozpočtovanie príjmov z dividend (najmä v prípade spoločností SPP a VSE Holding). Predpoklady rozpočtu, ktoré sú oproti skutočnému vývoju v predchádzajúcich rokoch priaznivejšie, nie sú podložené dostatočnými informáciami. Chýba prepojenie a zdôvodnenie plánovaného výsledku hospodárenia týchto podnikov. Výsledkom je, že RRZ pravidelne identifikuje riziko už pri príprave rozpočtu, pričom v rokoch 2015 až 2018 sa tieto riziká naplnili. Plánuje MF SR vykonať zmeny v tejto oblasti so zámerom skvalitniť proces odhadu príjmov z dividend?

Nakoľko Ministerstvo hospodárstva SR je vykonávateľom akcionárskych práv v uvedených spoločnostiach, MF SR vychádza z jeho podkladov.

9. Podľa §33 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z.z. musia byť pri návrhoch zákonov predkladaných na rokovanie vlády a národnej rady uvedené a zdôvodnené ich predpokladané finančné dôsledky na rozpočet verejnej správy, a to nielen na bežný rok, ale aj na tri nasledujúce rozpočtové roky. V priebehu roku 2018 národná rada schválila viacero poslaneckých návrhov zákonov, ktoré neobsahovali vyčíslené dôsledky na rozpočet verejnej správy. Ide napríklad o zníženie sadzby DPH v sektore ubytovacích služieb, zavedenie rekreačných poukazov a dotáciu obedov v základných školách a v poslednom ročníku materských škôl. Napriek tomu, že MF SR na chýbajúce kvantifikácie upozornilo vo svojich stanoviskách, nevedlo to k náprave. Pripravuje MF SR nejaké kroky v tejto oblasti, ktoré by v budúcnosti zabránili porušovaniu uvedeného ustanovenia zákona?

Podľa § 33 ods. 1 Zákona č. 523/2004 Z. z. pri návrhoch zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, opatrení ústredných orgánov štátnej správy a iných materiálov predkladaných na rokovanie vlády a národnej rady musia byť uvedené a zdôvodnené ich predpokladané finančné dôsledky na rozpočet verejnej správy, a to nielen na bežný rok, ale aj na tri nasledujúce rozpočtové roky. Spolu s tým musia byť uvedené aj návrhy na úhradu zvýšených výdavkov alebo na úhradu úbytku príjmov. Zákon č. 523/2004 Z. z. stanovuje povinnosť navrhovateľov prerokovať rozpočtové dôsledky návrhov právnych predpisov vopred s Ministerstvom financií SR. Z hľadiska legislatívy považujeme túto právnu úpravu za primeranú. Ministerstvo financií SR by v tejto oblasti privítalo návrh na riešenie zo strany RRZ.